

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/20/3300

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni järelevalve juht Maris Juha
Otsuse tegemise aeg ja koht	30.10.2020, Tallinn
Vaide esitamise aeg	17.09.2020
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 17.09.2020 menetluse alustamata jätmise teade isikuandmete kaitse asjas
Vaide esitaja	XXX e-posti aadress: xxx

RESOLUTSIOON:
Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:

jätta vaie rahuldamata.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva otsuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

Riigiasutusest vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. XXX esitas 23.07.2020 Andmekaitse Inspektsioonile kaebuse selle kohta, et hageja esindajad Advokaadibüroo LINKLaw OÜ advokaadid Kaarel Tammar ja Veiko Viisileht on esitanud Pärnu Maakohtule tsiviilasjas nr xxx tõendina tema XXX OÜ-ga sõlmitud töölepingu ja väljendanud seisukohta, et tema suhtes on käimas kriminaalmenetlus. Kaebaja kahtlustab, et hageja esindajatele on need andmed edastanud bnt Advokaadibüroo OÜ advokaat Margus Sorga. Kaebaja arvates on ainult Margus Sorgal olnud ligipääs neile andmetele, sest tema esitatud kaebuse alusel on politsei alustanud kriminaalmenetluse ning tal on olnud töölepingule ligipääs seoses tsiviilasjaga nr xxx.

Kaebaja arvates on bnt Advokaadibüroo OÜ esindaja vandeadvokaat Margus Sorga edastanud ilma tema nõusolekuta ja seadusliku aluseta Advokaadibüroole LINKLaw OÜ isikuandmeid ja delikaatset informatsiooni, mida viimased on omakorda töödeldud ja edastanud ilma seadusliku aluseta.

Kaebaja palus alustada asjaolude kontrollimiseks menetlust ja võtta vastutavad isikud vastutusele seaduses sätestatud korras ja ulatuses.

2. Andmekaitse Inspeksioon jättis 17.09.2020 eelnimetatud kaebuse osas menetluse alustamata järgmiste selgituste ja põhjendustega:

Selgitan, et igaühel on õigus edastada andmeid kohtule ning selleks ei ole vaja inimese nõusolekut. Seda, kas edastatud andmete näol võib tegemist olla aga näiteks ebaseaduslikult kogutud materjalidega, saab hinnata vajadusel vaidlusi lahendav organ (nt kohus). Seega näiteks nende dokumentide puhul on Teil õigus taotleda kohtult nende tõendite puhul, mis sisaldava Teie isikuandmeid, tunnistamist lubamatuteks tõenditeks.

Lisaks märgin, et inspeksioon ei saa ega tohi sekkuda kohtumenetlusse. Teadmata muuhulgas seda, kas ja millises ulatuses kohus otsuse teeb (sh mis ulatuses on andmed ebaseaduslikult kogutud), ei saa inspeksioon antud asjas järelevalvemenetlust algatada. See oleks täitevvõimu lubamatu sekkumine kohtupidamisse. Põhiseaduse kohaselt peab kohtupidamine olema täitevvõimust sõltumatu.

Samuti märgin, et inimesel endal on õigus nõuda andmetöötlejalt andmete kustutamist (vt isikuandmete kaitse üldmäärus (IKÜM) artikkel 17). Teie edastatud materjalidest aga ei nähtu, et Te oleksite ise andmetöötleja poole selles osas pöördunud. Oma õiguste eest seismine on aga ennekõike iga inimese enda õigus. Siiski märgin, et andmetöötleja ei pea andmeid kustutama olukorras, kus andmed on vajalikud õigusnõuete koostamiseks, esitamiseks või kaitsmiseks (vt IKÜM artikkel 17 lg 3 punkt e). Seega olukorras, kus kohus ei ole leidnud (hinnanud), et Teie andmed on ebaseaduslikult kogutud ning kohtumenetluses nendega ei arvestata, tuleb lähtuda olukorrast, kus andmetöötleja kasutab Teie isikuandmeid oma õiguste kaitseks kohtumenetluses. Seega ei saa ka inspeksioon nõuda andmetöötlejalt andmete kustutamist, kui need andmed on vajalikud kohtumenetluse raames isiku õiguste kaitseks.

Lähtudes eeltoodust ning arvestades asjaoluga, et antud asjas on käimas kohtumenetlus, järelevalvemenetlust ei algatata.

3. XXX esitas 17.09.2020 Andmekaitse Inspeksioonile vaide seoses menetluse alustamata jätmisega.

VAIDE ESITAJA NÕUE ja SELETUS:

Põhistan oma vaiet järgnevaga:

- 1. Jääb arusaamatuks milliseid õiguskaitsevahendeid isik peaks veel täiendavalt kasutama lisaks vastava avalduse esitamisele Andmekaitse Inspeksioonile ebaseaduslikule isikkaitseandmete töötlemise kahtluse olemasolus? Küsimus ei ole isikuandmete kustutamises, vaid isikuandmeid seotud dokumentide levitamises ilma andmesubjekti nõusolekuta. XXX ei peab advokaadibüroole ja kogu maailmale selgitama ja nõudma seda kõike, mis on must-valgena seaduses kirjas. Seetõttu on Andmekaitse Inspeksiooni esindaja poolt esitatud argumentatsioon selles osas täielikult ebasobiv;*
- 2. Avaldajale jääb arusaamatuks viide kohtumenetlusele või sellesse sekkumisse ja selle alusel avalduse käiguta jätmisele tuginemine. Avaldaja on selgitanud, et tekkinud kahtluse kohaselt on bnt Advokaadibüroo OÜ esindaja vandeadvokaat Margus Sorga temale „X“ kohtumenetluse käigus teatavaks saanud informatsiooni ilma igasuguse seadusliku aluseta edastanud teisele advokaadibüroole – LINKLaw OÜ, mida esindavad vandeadvokaadid Kaarel Tammar ja Veiko Viisileht, kes küll omakorda siis töötlesid neid isikuandmeid enda huvides kohtumenetluses „Y“, mis on samuti lubamatu. Selgitusena Andmekaitse Inspeksiooni esindajale, et avaldaja on juba kohtuasjas „Y“, kus ebaseaduslikult omandatud informatsiooni kasutati ka vastavad taotlused esitanud, kuid sellest sõltumatult tuleb Andmekaitse Inspeksioonil uurida ja välja selgitada, millisel õiguslikul alusel on bnt*

Advokaadibüroo esindaja Margus Sorga arvatavalt edastanud delikaatsed isikuandmed advokaadibüroole LINKLaw OÜ Kaarel Tammar ja/või Veiko Viisileht. Siin puudub igasugune kokkupuude mingisuguse kohtumenetlusega või menetlusse sekkumisega. Vastava asjaolu tuvastamisel tuleb vastutavad isikud vastutusele võtta seaduses sätestatud korras ja ulatuses.

Palun alustada menetlus 23.07.2020 esitatud avalduse alusel.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspektsiooni otsustuste vaidlustamist lahendab inspektsioon vaidemenetluses.

Esitatud vaidest saame aru, et vaide esitaja sooviks on uuesti läbi vaadata tema 23.07.2020 kaebus.

Andmekaitse Inspektsioonil on menetluse alustamiseks kaalutusõigus, ta saab otsustada, kas ja kuidas sekkuda. Menetluse alustamata jätmine on toiming, mille kohta saadetakse kaebajale teade (tehakse teatavaks HMS § 25 lg 3 kohaselt). Menetluse alustamise üle otsustamisel hindab inspektsioon, kas on olemas rikkumisele viitavad asjaolud.

Vaide esitajale jäi menetluse alustamata jätmise teatest selgusetuks

- 1) mida ta peaks olukorras, kus isikuandmetega seotud dokumente levitatakse ilma andmesubjekti nõusolekuta, peale Andmekaitse Inspektsioonile kaebuse esitamise veel tegema;
- 2) viide kohtumenetlusele või sellesse sekkumisse.

Võimalused oma isikuandmete kaitsmiseks

Vaide esitaja on kaebuses märkinud, et vandeadvokaat Kaarel Tammar on tsiviilasjas nr xxx esitanud tõendina tema töölepingu ilma tema nõusolekuta ja seadusliku aluseta.

Selgitame, et nõusolek ei ole ainus isikuandmete töötlemise seaduslik alus. Nõusoleku puudumine ei tähenda automaatselt seaduse rikkumist. Tulenevalt isikuandmete kaitse üldmääruse (edaspidi üldmäärus) artiklist 6 on isikuandmete töötlemine seaduslik ka siis, kui seda on vaja andmesubjektiga sõlmitud lepingu täitmiseks, seaduse täitmiseks, avalikes huvides või õigustatud huvi korral.

Seda, kust on isikuandmed saadud ja mis alusel neid töödeldakse, saab iga inimene andmetöötlejalt ise küsida.¹ Inspektsioonil või kohtul on põhjust sekkuda alles siis, kui inimesele ühe kuu jooksul ei vastata² või selgub vastusest, et töötlemisel on rikutud isikuandmete töötlemise nõudeid.³

Kaebusest ei nähtunud, et vaide esitaja oleks eelnevalt andmete töötlemise kohta teavet küsinud kummagi advokaadibüroo advokaatidelt. Seetõttu on menetluse alustamata jätmise teates ka viidatud inimese õigusele nõuda andmetöötlejalt andmete kustutamist. Andmete kustutamine on loogiline toiming pärast seda, kui on selgunud, et töötlemiseks seaduslikku alust ei ole. Mis on andmete töötlemise aluseks, saab selgeks pärast seda, kui inimese on saanud vastuse oma teabetaotlusele. Inspektsioon ei asu inimese asemele talle seadusega antud õiguste realiseerimisel. Seega saab vaide esitaja ise taotleda teavet isikutelt, kes tema isikuandmeid töötlevad.

Juhime tähelepanu ka sellele, et advokatuuriseaduse § 41 lõike 4¹ kohaselt saab advokaat töödelda lepingu või seaduse alusel saadud muu isiku kui kliendi isikuandmeid, sealhulgas delikaatseid isikuandmeid ilma nende isikute nõusolekuta, kui see on vajalik õigusteenuse osutamiseks.

Märgime ka, et mitte igasugune kahtlus ei saa anda alust isiku suhtes järelevalve alustamiseks,

---

¹ Üldmäärus art 15

² Üldmäärus art 12 lg 3

³ Isikuandmete kaitse seadus § 56

vaid selline kahtlus peab olema piisavalt põhjendatud ning tuginema tõenditele. Kaebuses neid esitatud ei olnud. Vaide esitaja on kaebuses esitanud üksnes kahtlustuse bnt Advokaadibüroo OÜ advokaadi suhtes, kuna tal on olnud ligipääs töölepingule ning on süüteoteate esitajaks politseile. Samas on peale advokaadi veel hulk teisi isikuid, kellele olid vaide esitaja isikuandmed teada (nt tööandja, politsei, kohus, menetlusosalised jne).

Lisaks märgime, et advokaadibürood (ja advokaadid) esindavad menetlustes siiski klienti, st hagejat, kuriteoteate esitajat vms, mitte ei töötle andmeid enda nimel. Nii laienevad advokaadile ka samad õigused isikuandmete töötlemisel, mis on tema kliendil. Samuti tuleb silmas pidada, et isikuandmete kaitse üldmäärus näeb ette mitmeid aluseid isikuandmete töötlemiseks ilma andmesubjekti nõusolekuta. Nii näiteks saab andmeid töödelda ilma andmesubjekti loata õigusnõuete esitamiseks ja kaitsmiseks, samuti õigustatud huvi korral (vt isikuandmete kaitse üldmääruse art 6 lg 1 p f).

Kohtumenetlusse sekkumine

Isikuandmete kaitse seaduse §-s 2 sätestatakse, et seda seadust ja isikuandmete kaitse üldmäärust kohaldatakse kohtumenetlusele menetlusseadustikes sätestatud erisustega.

Kohtumenetlusse sekkumist on menetluse alustamata jätmise teates käsitletud seetõttu, et kaebuse lisadest (e-toimiku väljaprint, istungi protokoll) nähtuvalt oli pooleli tsiviilasi, milles vaide esitaja isikuandmeid sisaldavaid tõendeid esitati.

Kordame üle menetluse alustamata jätmise teates selgitatu, et oma õiguste kaitseks on igaihel õigus esitada kohtule tõendeid. Selleks ei ole andmesubjekti nõusolekut vaja. Menetluse osalisel on õigus esitada tõendeid ja ta määrab ise, milliste tõenditega oma nõuet põhjendab.⁴ Kui menetlusosalise arvates on tõendid kogutud ebaseaduslikult, saab ta kohtult taotleda, et nendega ei arvestataks. Tõendite hindamine on kohtu pädevuses.⁵ Andmekaitse Inspeksioon kui täitevvõimu esindaja ei saa sekkuda kohtumenetlusse ega asuda seal tõendeid hindama või eemaldama. Nagu eelpool selgitasime, saab andmesubjekt ise uurida, kust tema andmed saadud on.

Kokkuvõte

Eeltoodust tulenevalt jääb inspeksioon ka vaide läbivaatamisel seisukohale, et kaebuse asjaoludest ei nähtunud õigusrikkumist, mis oleks tinginud järelevalvemenetluse alustamise vajaduse.

Vaides ei ole esitatud ka uusi asjaolusid, mis annaks põhjust jõuda teistsugusele järeldusele, kui on 17.09.2020 menetluse alustamata jätmise teates.

Oleme seisukohal, et menetluse alustamata jätmise põhineb seadusel, on tehtud kaalutusvigadeta ning arvestades vaides antud täiendavaid selgitusi puudub alus asja uueks menetlemiseks.

Seetõttu jätame vaide rahuldamata.

[/allkirjastatud digitaalselt/]

Maris Juha

---

⁴ Tsiviilmenetluse seadustiku (TsMS) § 5 lg 2 ja § 199 lg 1 p 5

⁵ TsMS § 232